

BUNUL ECONOM

REVISTA PENTRU AGRICULTURA, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cbr. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Învățământul profesional.

II.

Am amintit în nrul precedent, că învățământul profesional preocupă pe toți doritorii de progresul neamului nostru pe teren economic și în special «Revista Economică» în nr.ii 33, 34 și 35 din a. c., consacră trei articole sub titlul «Trebuinta de a ne crește specialiști pe terenul economic».

Cu drept cuvânt constată, că preoțimea și învățătoria noastră nu au făcut și nu fac aproape nimic pentru propagarea cunoștințelor economice în popor și atribuie acest neajuns lipsei de pregătire în școlile teologice și pedagogice în ramura agriculturii, și insuficiența școlilor de repetiție economice, de care găsim prea puține în regiunile locuite de români.

Fie-ne permis a ne opri mai întâi asupra acestor trei puncte. Noi

FOIȚĂ

Pe drum...

Mai rar așa păreche potrivită ca Mărioara și bărbatul ei. Crescută în bine, în mijlocul bucuriilor și a veseliei de tot felul, deprinsă să i-se îndeplinească toate gândurile, și nu fantastică, nici caprițioasă ca un copil năvălit, căci era cuminte din naștere și mai cuminte încă printr'o creștere simplă, o inimă curată ca isvorul de munte, împrejurările vieții întocmiseră din ea un suflet rar de blând și bunătate.

Cu toții o iubeau ca pe o sfântă fecioară și în chip de desmerdare îi ziceau duduia Mărioara pentru blândă și gingașia ei; căci era și frumoasă, dar mai presus de toate dulce în purtări, mlădioasă și cu nuri de i-se resfrângea inima prin ochii și mângăioși.

Românii prea cerem multe dela preotul și învățătorul nostru. Dela preot cerem să ne fie părintele sufletesc și tot el să ne fie conducătorul în cele obștești, apoi medicul, avocatul, profesorul de agricultură, sfătuitorul în ale comerțului, industriei, reuniunilor și băncilor de înființat etc. etc. În general cerem ca el să fie universal în ale științei. Aceasta nu merge. Înainte de asta cu câțiva zeci de ani avea rostul său pretenția noastră, fiindcă putem zice că mai în toate satele preotul și întrucâtva învățătorul erau singurele persoane instruite, ear poporul era avisat la sfaturile lor și numai la al lor. Azi stau lucrurile altfel. Instrucțiunea a deșteptat poporul și sfaturile preotului, care era privit ca un atotștiutor, — acuma au devenit insuficiente. Preotul să fie în primul rând adevărat părinte sufletesc al poporului său și aceasta să-i fie prima preocupățiune, apoi este bine ca el să cunoască cât de multe științe practice, prin care să ajute pe poporeni

Acum se și măritase; i-se dăduse bărbat după dor, un voinic și isteț tovarăș, tiner și vesel și pretinos. Cine-i vedea se bucura ca de un semn bun. Norocul, se întâmplă câte-odată, face asemenea minuni.

De câteva zile se aflau la moșia Vișcanii, veniți ca să petreacă zilele primăverii de curând, reîntoarsă pe plaiurile țerii, și fericirea lor împodobește încă și mai mult luminoasa vale a locuinței lor încunjurată cu grădini înverzite, de țese părea că e un colț de rai.

Intr'un cuvânt și lumea și oamenii le erau cu printră!

Cobora scârțind carul încărcat cu șindilă pentru acoperământul bisericii din satul Vișcanii. Incet, domol opintea boii, oprind din când în când pe loc și spriginind în vênjoasa lor ceață jugul de lemn ros și luciu, care le prindea capetele ca într'un privaz. Cîna dealului cam repede și carul îngreuiat se lăsa cu putere peste ei, mai-mai să-i do-

sei cu fapta și cu sfatul în multele nevoi ale sale, dar ca el să fie și propagatorul direct al științelor economice poporului său, este prea mult cerut. Seminarele noastre se ocupă, cu drept cuvânt, în prima linie cu învățarea celor bisericesti și numai în mod infinit de restrins de științele pozitive, cum sunt și cele economice. Să se consacre și acestor studii cel puțin a patra parte din timpul studiilor acestor ramuri ale științelor, atunci vom fi în drept a pretinde dela preoții noștri să fie adevărați apostoli ai științelor economice. Până atunci să ne mulțumim când vedem, că preotul, pe baza cunoștințelor sale generale și cu puținul ce învață în seminarii din științele economice, este și un econom stăruitor și doritor de progres, ca să servească de exemplu pentru poporeni și demn de imitat.

Intr'un articol viitor vom continua.

boare. Răbdători, muți, cu ochii țintiți în văzduh, curgându-le sudoarea 'n spume peste scobitura șălelor păseau cu sfeală, dar neclițiti înțepenindu-se în copite, îndârjiți sub povara covârșitoare.

Era cald. Luna lui Maiu. Zi de ferbințeală isvorită ca din vr'un cuptor. Un căne mișos suriu se tira ostenit după car, cu limba scoasă.

— Aho! Aho... ho... domol... Joiane... ține 'n loc Plăvan... domol, tătucă... Ceal Ceal hăis!... striga prelungind cuvântul Moș Ioan Toma, un bătrân frumos, cu barba albă și creață, ținându-se pe lângă boi când dinainte, când aproape de ei, tot vorbindu-le și atingându-i ușor cu o creangă de copac.

— Ce mai păcate! Doar de-a nebunit vătavul de-a turnat atâta amar de scândură... zicea Moșneagul.

Și tot așa se chinuia el și cu cele două dobitoace, lăsându-se încet spre cale pe urma drumului șantuit de-amândouă laturile.

Deodată se stîrni din depărtare niște

AVIS.

Magistratul oraşenesc aduce la cunoştinţă publică următoarele:

Târgul de țeară pentru vite, care se ține obicînit în Orăştie la 1—3 Oct., din cauza *boalei de gură și de unghii* ivite în comitatul și cercul nostru, ceea ce privește vitele rumegătoare

nu se va ținea.

Data târgului suplimentar, în cas de încuviințare se va publica ulterior.

Târgul de cai se va ținea în zilele de 1—3 Octomvrie, iar cel de mărfuri în 4 Octomvrie, adecă pe timpul obicînit.

Orăştie, 22 Sept. 1902. Nr. 3262/902.

Magistratul oraşenesc.

Fridrich Acker, Aurel Murășan,
primar. protonotar.

Dela „Reuniunea economică din Orăştie“.

În legătură cu această amănare a târgului de vite este și „Expoziția de vite“ proiectată de reuniunea noastră pe ziua de 30 Sept., care deasemenea nu se va putea ținea. Avem însă nădejde, că boala ce bântue vitele fiind în descreștere, în cursul lunei viitoare (Octomvrie) se va putea deschide expoziția spre satisfacerea noastră a tuturor și în special a proprietarilor din comunele designate a expune vitele lor.

Despre ori-ce dispozițiuni în privința aceasta vom avisa imediat pe cei interesați.

vinghenit de clopoței, care pare-că se apropia săltând, dar se apropia lămurindu-se din ce în ce mai bine. Sunetul venia dinspre valea unde reinverzise acum rediul tiner de stejari și ecoul îl resfrângea clocotind. Eată lunecă în fugă, pe dunga dreaptă a drumului din jos, o calească cu patru cai înaintași împodobiți cu cordele și purtând zurgălăi; se îndreaptă spre deal ca 'n sbor. Un fecior stetea pe capră. Ajunși la poala dealului înălțat din loc, deodată cam drept, sirepii harmăsari, măsurându-și 'avântul, începură a sui la pas.

Vizitiul, văzând carul plin ce cobora clătînându-se și sgârîind drumul, și ori de teamă să nu i-se sperie caii, ori îndrăzneț și prea falnic de stăpâni ce purta în trăsură, de departe plesni din biciu și strigă puternic:

— În laturi, moșnege... fă pe margine!

Un nor s'a așternut pe ochii lui biet Moș Toma; i-se făcū negru înainte. Dar deșept și încă voinic nu-și perdū cumpătul.

Rachiul de fructe.

Între alte moduri de a întrebuința fructele este și acela de a fabrica din borhotul lor rachiul de fructe, (rachiul de cireșe este cunoscut în România, căci numai prin Moldova pe ici-colea îl fabrică. Din contră cirschul este o beură cunoscută în străinătate), cum este și țuica de prune. Pentru a fabrica rachiul de fructe se procedează întocmai ca la fabricarea vinului, cu deosebire numai că la fructe trebuie să se îngrijească cultivatorul mai mult de zahăr și parfum (miros) de cât de aciditate.

Prea multă acreală sau aciditate nu împedecă fermentațiunea (ferberea), din contră când fructele sunt prea parfumate, excesul de parfum devine în rău. Astfel vinul de fragi sau de smeură este așa de parfumat, că punându-l d'adrepul se se destileze, rachiul ce rezultă e prea bogat în parfum și consumătorul adeseori nu-l poate gusta. Tocmai pentru aceasta, se obișnuiește ca parfumul acestor fructe să se dilueze (subțieze) într'o mare cantitate de apă zaharisită, la care se întrebuințează 100 gr. zahăr la un litru de apă.

Un alt procedeu (mod de procedare) este acela al destilatorilor. Acest procedeu constă în a adăoga vinului de fructe fermentat (fert) complet o cantitate oare-care de alcool rectificat (spirt curățit). Acest spirt în atingere cu vinul de fructe ia foarte repede o parte din parfumul acestuia.

Caii cu trăsura veniau grabnic și măcar că era pe deal, vizitiul îi tot îndemna din hățuri. Moșneagul văzându-i aproape cât coala, sări din liniștea cu care își mâna boii, prinse a-i lovi într'una cărmindu-i spre stînga, împingându-i unul într'altul, trăgându-i de funia din coarne și hățuindu-i să facă loc, ear boii impunseră cu iuteală într'o clipă spre cealaltă parte a drumului, dădură în șanțul plin de burueni și trăgînd șubredul car după ei, o roată se prăbuși plesnind și se sfărîmă bucăți. O mare parte din șindilă se risipi pe jos, rămăsese strîmb pe trei roate cu virtul osiei înfipt în șanț. Joian, sērmanul, atât de rău scăpătase în șanț, încât își frânsese unul din picioarele dinainte și acum răsturnat la pământ gemea dureros lângă tovarășul seu, care rămase de cealaltă parte a crucii carului. Din doi frați nedeșlipiți și împărechiați sub același jug, unul acum era stingher.

Moș Toma văzînd neașteptata pacoste, deodată stătū ca înlemnit, galben-negru la față. Apoi, revenindu-și în fire, se aruncă spre

Fructele destinate pentru destilat trebuie culese când sunt bine coapte și apoi puse într'o tocițoare sau într'un butoiu cu unul din funduri scoase. Fructele se sdrobesc bine fie cu mână, fie cu un main, fără a se sparge sâmburii. Aceștia șezînd laolaltă cu borhotul 2—3 săptămâni vor da acestuia destul parfum.

Operațiunea (lucrarea) aceasta terminată se mai adăoga borhotului apă și zahăr pentru a-l dilua (subția) și a înlesni fermentațiunea și pentru ca să obțină un vin avînd 5—6 la sută (grade) alcool. Această operațiune făcută și borhotul fiind destul de bogat în zahăr și liquid (fluid) se amestecă bine, ca să se aerească și apoi se pune într'un local avînd temperatura de 20—25°.

Dacă este destul de cald fermentațiunea începe singură. În timpul fermentațiunei trebuie să avem grija de a ține totdeauna borhotul afundat înăuntru, astfel ca să nu stea multă vreme în contact cu aerul, căci se oțetește.

Pentru acest scop se poate pune la butoiul de fermentațiune un capac (coperiș) de gratie, care ține boștina tot mereu în licuid (fluiditate). Dacă nu se poate pune acest capac, atunci trebuie amestecat borhotul des.

Aceste precauțiuni sunt necesare de luat, mai cu seamă când începe a se mai micșora ferberea și când se ved d'asupra butoiului sburînd muștele, care ne arată apropierea oțetirei.

Odată fermentațiunea terminată se poate începe destilarea la cazan. Pentru acest sfîrșit se poate proceda în două moduri: sau se 'pune în cazan

boul căzut și smulgîndu-și pîrul porni a plînge strigînd:

— Vai de mine și de mine! nu mă lăsați, săriți oameni buni... nu mă lăsați... chema el cu glas tare, desnădăjdut înspre trăsura boerească, ce în duruit sonor trecuse fugind pe lângă carul răsturnat.

La strigătele sfîșitoare ale bătrînului căraș, tinăra femeie, care din goana trăsuri văzuse toată întîmplarea, porunci vizitiului să oprească, sări vioae în drum și par'că nici n'ar fi atins pământul, alergă spre carul stricat urmată de bărbatul ei.

Era bogată și drăguță stăpîna Viscașnilor, dușia Mărioara, după-cum îi ziceau toți cei-ce-o cunoșteau încă din copilărie, ear acum împreună cu soțul ei, de curînd luați, porniseră să se ducă în apropiere, să vadă niște prieteni dela moșia învecinată.

— Ce-ai pățit, Moșule? întrebă ea îngrijită, învîrtindu-se în jurul carului dărîmat; apoi punîndu-se în genunchi, așeză mâinile pe capul boului ologit, care hîrcăia.

tot borhotul fermentat, procedură ce este cea mai des întrebuințată, sau în fine borhotul se poate mai întâiu presa (tescu) spre a scoate din el tot vinul, care se trece printr'un filtru de paie sau de pânză și de aci la cazan.

Procedeu din urmă se întrebuințează mai cu seamă când voim să obținem rachieri fine. În acest caz boștina rămasă trebuie bine spălată cu apă pentru a-i scoate tot alcoolul ce conține; iar apa se amestecă la un loc cu vinul spre a fi destilată. Spălătul se face în modul următor: boștina se pune în partea de sus a unui butoi cu 2 funduri, unul jos, altul la mijloc găurit. Apoi se stropește boștina încet cu apă.

Aceasta mergând în jos împinge vinul care ar mai fi rămas în boștină, care vin se strânge în partea de jos a butoiului.

Vinul acesta ca și cel dela presă este în adevăr puțin tulbure, însă se poate destila în alambicuri (caldări pentru tert rachie) fără să ne temem, că se va arde pe cazan.

De cele mai multe-ori se destilează borhotul tot la un loc și atunci e bine a se lua unele măsuri mai cu seamă când se întrebuințează cazanele ordinare. Sunt alambicuri perfecționate care destilează fără ca borhotul să se lipească.

Unele aparate ordinare au aproape de fundul cazanului, un fund găurit sau o gratie. Pe această gratie se pun paie, se toarnă apă până la gratie și apoi se pune borhotul în cantitate egală cu apa pusă, gratia și paele opresc ma-

teria groasă a se lipi pe fundul cazanului. Se recomandă ca încălzitul să se facă încet.

Se mai recomandă adesea-ori ca în cazan să se atirne un coș metalic în care se toarnă borhotul și care reține părțile groase.

În fine se mai poate întrebuința următorul procedeu: se pune în cazan o cantitate îndestulătoare de apă, care se încălzește până la 60—70°, când se adaogă o cantitate de borhot care amestecându-se bine să fie destul de omogen (de-opotrivă) și fluid. După aceasta se încălzește până aproape de punctul de ferbere amestecându-se bine să fie destul de omogen și fluid. În acest moment se pune capacul cazanului și se continuă a se încălzi ușor. Prin acest procedeu se pierde în timpul primei operațiuni o parte din alcool, dar destilarea se va face mai bine.

(După „Rev. viticolă“)

DIN LUME

Serbările dela Șipka. Din sorginte străină se vestește, că Austria, Germania, Italia și Anglia au trimis o notă comună guvernului bulgar, cerând ca să schimbe programul serbărilor dela Șipka. Marele duce Nicolae Nicolaevici nu va participa la serbare. Ceialalți oaspeți ruși vor merge direct dela Burgas la Șipka. După-ce vor asista la serviciul divin, se vor reîntoarce îndată, fără să se oprească nicăiri. Nu se vor

să se reîntoarcă la trăsura, să nu stea în bătaia soarelui.

— Hai cu noi... Moș Toma, vino... zise ea apucând înainte cu bărbatul său... Costache, feciorul, va rămânea cu boii...

Bătrânul o urmă ca dus de o putere ascunsă. Ajunși la trăsura bogat îmbrăcată cu mătăasă, se sui grăbită și strigă bătrânului:

— Sui, moșule... colea lângă mine... El tot cu căciula în mână, făcu un pas înapoi, scărpinându-se în cap, nepricepând, umilit, sficios...

— Haide... Haide... nu perde vremea... sue-te, adăugă ea cu glas mai poruncitor.

Bătrânul vestejit și plin de colb se acătă de aripa trăsorii și se așeză rușinos lângă gingașa și frageda stăpână.

Bărbatu-sau rizând cu plăcere se puse pe scaunul dinainte:

Se reîntoarseră într'o clipă la curte.

Ajunși aici, duduia Mărioara trăgând pe moșneag după ea, trimise îndată să vie vechilul dela moară și-i ordonă să aleagă din

mai invita notabili și reprezentanți ai comunelor, al căror număr se fixase la 2000. Nici manevre nu se vor face în fața oaspeților ruși. Toată serbarea va ținea numai o zi. Presa bulgară insultă tripla alianță zicând, că ea caută să suprime slavismul în Balcani.

Ovreei din România și Statele-Unite. Statele-Unite ale Americii de Nord adresaseră o notă către România și altă circulară către puterile signatate ale congresului din Berlin, unde a cerut tratarea Ovreeilor în România conform decisiunilor acelu congres.

Până acum singură Anglia a răspuns la nota Americii de Nord privitoare la Ovreei din România.

Din Rusia. Sultanul a primit zilele acestea în audiență pe ambasadorul rus, care i-a comunicat dorința Țarului pentru susținerea statului-quo în Balcani. Sultanul a promis a asigura liniștea în Macedonia și a declarat, că chestia trecerii torpilorilor rusești prin Dardanele a fost rezolvată într'un sens favorabil pentru Rusia.

Ministrul francez de marină a adresat, cu ocazia unui banchet niște cuvinte, de care Italia s'a ținut atinsă. Guvernul francez a intervenit oficial pentru împăcare.

cireadă doi boi voinici, să-i pună la un car nou și împreună cu niște argași să trimită cu bătrânul să ridice șindilele și boul cu piciorul frânt.

Bătrânul auzind hotărârile ce se luau pentru binele său, se îndreptă către bine-tăcătoare și aplecându-se să-i ia mâinile să i-le sărute, ea-l întimpină bătându-l pe umeri:

— Să fie ai d-tale boii cei tineri și carul cel nou... să trăești și să ne ierți, moșule, că te-am necăjit...

— Dudue Mărioară, zise el făcându-și cruce, încotro te-ai întoarce cu fața numai noroc să-ți trimită D-zeu.

Și porni. Două lacrimi înceară ochii mari ai Mărioarei.

N. Volentî.

O cauză.

— De doctor, femeile de ce nu au mustăți?

— Doctorul: Fiindcă buzele femeilor sunt în mișcare continuă.

I. GĂINILE.

Boalele mai obicinuite ale găinilor.

(Reproducerea interzisă).

(Urmare.)

Dintre boale amintim:

Tăfna (germ. Pips) nu este altceva decât un guturaiu (catar) al paserilor, cu deosebire acelor, cari se nutresc cu grăunțe (granivore). Nările se astupă cu mucosități, așa, că paserea ține gura deschisă, tușește, horcăe și cade de multe-ori obosită la pământ. Dacă boala se prelungește pelița ce îmbracă limba și gâtul se învîrtoșează și paserea capătă și friguri. Causa acestei boale, ce o capătă cu deosebire găinile tinere, este răceala, când ele sunt expuse vânturilor reci și umede și nu au un adăpost uscat și bine închis. Când boala este mai ușoară, ajunge a ținea câteva zile găina bolnavă într'un loc mai călduros, însă bine aerisat, fără curent și cu mult soare. Dacă inflamația (apinderea) este mai gravă, atunci pe lângă ținerea găinii la un loc călduros, trebuie să punem în mâncare și în apa de beut a ei amoniac, tanin (ambele din spițerie), ceva vin roșu și grăsime. Ca mâncare îi dăm mâncare bună moale și verdeață. Nările le spălăm cu apă puțin sărată și apoi le ungem cu untdelemn. Putem pensula părțile bolnave cu tanin disolvat (topit) în apă sau cu acid carbolic 3 la sută (ambele din spițerie). A scoate de pe limbă cu ajutorul unui ac pelița învîrtoșată nu are nici o influență asupra boalei.

Durerea sau inflamația de ochi sau numai a unei părți a lui se vindecă în cele mai multe cazuri dacă ținem găina mai multe zile la un loc întunecos, spălând ochiul mai des cu apă curată. Mult grăbește vindecarea dacă dăm găinei bolnave ca mâncare făină sau pâne în amestec cu untdelemn, grăsime sau unt proaspăt, care produce o ușoară eșire afară.

Constipația (incuierea) se ivește cu deosebire când găinile închise în cotețe sunt nutrite numai cu grăunțe. Le putem vindeca ușor dându-le de câteva-ori câte o lingură de untdelemn, unt (uleiu) de ricină, untură de porc sau unt proaspăt sau adăugăm la mâncarea lor moale puțioasă pulverisată sau floare de puțioasă ca o linguriță de cafea pentru zece găini. La găini ce suferă de această boală de multe-ori se impun spălături cu apă caldă pe la șezut, ungeri cu ulei sau chiar și clistere.

Otrăviri încă se ivesc adesea între găini, producând inflamațiuni în stomac și intestine (mațe) și cari pot fi chiar omoritoare. Ca otrăvitoare putem aminti neghina, migdale amare, fosfor dela capetele chibriturilor, drojdii dela cafea etc., care în cele mai multe cazuri se iau de găini fiind amestecate în mâncarea lor. Când observăm otrăviri la găini este bine a le da un purgativ (curățenie) puternic, ca: zamă dela semințe de in ferte, ulei, apoi udându-le, de repețite-ori, cu apă pe cap, gât și spinare.

Umflarea gūșei poate fi de două feluri: *virtuoasă și moale*. Umflarea virtuoasă a gūșei se ivește când paserile mănâncă prea multe grăunțe uscate, care prin apa beută se umflă în urmă foarte tare, apoi când ele înghit lucruri cari nu se pot mistui, cum sunt: pene, bucăți mari de oase, petricele și cari apoi împedecă golirea gūșei. Dacă paserea mănâncă mănăci, ce au trecut deja în putrefacție, sau dacă li-se îmbolnăvește pelița care captușește gūșa pe din lăuntru încă li-se umflă gūșa, însă e moale la pipăit. În ambele cazuri vom căuta să golim gūșa, frământându-o cu grije cu mâna udă și anume: la gūșa învîrtoșată în jos spre intestine, ear la gūșa moale în sus.

Diarea (urdinarea, cufureala) provine la paseri din hrănire neregulată și răceli și mai cu seamă din cauza unei mănăci rele, stricate, prăfuite sau mucezite. Putem scăpa ușor găinile de această boală, dându-le regulat o hrană bună, apă curată și ținându-le într'un coteț curat, călduros și bine aerisat.

Holera este o boală *molipsitoare* (contagioasă) și la început se aseamănă cu diarea. Excrementele (găinașul) lor devin albicioase sau sângeroase și foarte reu mirositoare. Găinile bolnave trebuie să le separăm îndată de celelalte și la început nu le dăm nimica de mâncare, în schimb însă le turnăm pe gât vin roșu sau rachiu, ear ca beutură le punem înainte lapte dulce caldăcel. Deoarece boala aceasta se întinde foarte repede și la celelalte paseri, este mai bine ca cele îmbolnăvite să le omorăm imediat, ear corpul lor îl vom îngropa adânc în pământ și vom proceda la o dezinfectare radicală, cum am spus mai sus. Celor rămase sănătoase le vom adăuga, câtăva vreme la mâncarea lor moale și la apa de beut — vin roșu, rachiu sau sulfat de fer (calaican), tanin sau acid salicilic (10—15 grame la un litru de apă).

Difteria (ciuma găinilor) încă este o boală *molipsitoare* și e cel mai mare inamic al paserilor. Ea atacă nu numai găinile, dar și toate felurile de paseri, ba chiar și pe oameni. Boala se arată în următorul mod: creasta și bărbile sunt uscate, când reci, când calde; penele sbîrlite; găina bolnavă stă somnoroasă și la o parte de celelalte; din nări și ochi se scurge un puroi, care uscându-se închide nările și paserea respiră cu anevoință, ear pleoapele se lipesc unele de altele. În lăuntru gūșii și gâtului se formează un strat albicios, care împedecă respirarea (resuflatul) și înghițirea. Un leac contra boalei nu se cunoaște. De aceea cele îmbolnăvite se vor omorî imediat și se vor îngropa adânc, ear cotețul și curtea paserilor se va dezinfecta temeinic.

Tuberculosa (oftica, tusa sacă, găinarea) este ca și holera și difteria, o boală *molipsitoare*. Găinile atacate de această boală, ca și la om și alte animale, tușesc și slăbesc din zi în zi, până-ce mor. Plumării lor sunt nimiciți (stricați) cu desevîrșire. Găinile capătă această boală sau dela altele bolnave, cu care conviețuesc sau și dela oameni tuberculoși, al căror scuipat îl mănâncă. Leac contra tuberculozei nu există. Paserile bolnave se vor omorî cu cât mai curând, cu atât mai bine și se îngroapă adânc în pământ, ear cotețele și vasele din ele vor fi dezinfectate.

Reumatismul (podagra, guta), se ivește când găinile sunt ținute în curți și cotețe umede, reci și expuse la curenți de aer. Un timp ploios și rece încă pot provoca această boală. Picioarele și degetele lor sunt reci și se umflă. Mersul e nesigur, degetele se contrag (se strâng laolaltă) și în sfârșit găina nu mai poate umbla. Când reumatismul zace în gât, el se îndoaie înspre spate. Contra acestei boale folosește în prima linie: căldură uscată. Paserile bolnave se pun în un coș sau cutie cu fân moale sau petece de lână, care se așează la căldură pe vatră sau lângă sobă (cuptor) sau în fine la soare și li-se dă de mâncare pâne muiată în vin (mai bine în vin roșu). Degetele și picioarele se ung cu untdelemn. Dacă nu folosește acest tratament, atunci li-se face la picioare băi căldicele de apă, în care s'au fert floare de fân sau flori de romoniță (mușetel), apoi se șterg bine și se pun la căldură.

Versatul încă se ivește adesea la găini. El este molipsitor și de aceea găinile îmbolnăvite de versat trebuie să le îndepărtăm imediat de cele sănătoase. Versatul se ivește cu deosebire sub aripi, pe piept și partea dinainte a picioarelor. Locurile atacate le ungem cu unt, ear' de mâncare dăm găinilor tărțe ferte amestecate cu verdeață tocată. Vom îngrijii totdeauna pentru un loc mai căldicel. În câte-va zile boala aceasta pierde de sine.

Răni provenite din lovituri sau alte întâmplări se va căuta în prima linie ca ele să fie spălate de repețite-ori cu apă, căreia i-se poate adăoga foarte puțin oțet de vin sau câte-va picături de acid carbohic. În tot cazul vom căuta mai întâiu să înlăturăm corpurile străine, ca pene etc., ce ar fi ajuns în răni.

Frânturi de oasă. Când se întâmplă ca vre-o pasere să rupă vre-un picior sau aripă și dacă nu ținem deosebit de mult la ea, este mai bine să o tăiem. În cas, că dorim să o vindecăm, vom face părții rupte o legătură (bandagiu), în așa mod, ca capetele osului rupt să fie alipite unul de altul, ca să se poată contopi earăși laolaltă. În acest interval, paserea va fi ținută separat și bine hrănită.

Răia picioarelor se ivește dintre paseri cu deosebire la găini și mai ales la rasele mari și grele de origine din Asia. Ea este provocată de un paiangene al râiei (rapân), cam asemenea celor-ce găsim și la celelalte animale domestice sau la om. În urma acestora se ivesc niște solzi albi-cenușii pe picioare, care se tot înmulțesc și se suprapun (se așează unul peste altul), așa încât formează la urmă o coaje atât de groasă, că găinile sunt împedecate în umbletul lor. Pe lângă aceste ele simt o mâncărime mare, care le face ca mereu să se ciugulească la picioare. Răia trece și pe creastă, bărbii, cap și pe gât formând și acolo coji gălbui-cenușii. Ca mijloc de vindecare vom spăla părțile atacate cu apă căldicică, în care s'a disolvat săpun verde și îndepărtăm apoi cojile cu îngrijire. După aceea ungem picioarele cu untdelemn, la care adăogăm a zecea parte acid carbonic. În fine vom face o desinfecare radicală a cotețului și tot ce se află în el, spoidnd tot cu lapte de var, căruia îi adăogem și acid carbohic (20 grame la un litru lapte de var).

Păduchia se ivesc la găini mai cu seamă unde nu domnește curățenie în cotețele lor și când sunt rău hrănite. Găinile cari sunt năpădite de păduchi slăbesc și

pier, în cas, că nu îngrijim să fie scăpate, de acești oșpeți neplăcuți. Dacă nu sunt mulți ajută dacă le ungem pe cap, urechi și pe sub aripi, unde se string mai mulți păduchi, cu untdelemn de mai multe ori. Cotețul trebuie curățit în mod temeinic. Toată lemnăria și cu deosebire crepăturile le vom unge cu zămă de tutun (tăbac) sau petroleu, ear după aceea vom spoi cu lapte de var în amestec cu acid carbohic, cum am văzut mai sus.

Năpărlirea adecă schimbarea penelor, ea se ivește în fiecare an la paserile noastre și în special la găini, ea cade toamna târziu, adecă într'un timp când aerul este deja mai rece. Năpărlirea însăși nu este boală, însă găinile totdeauna tinjesc pe această vreme. Prin pierderea penelor celor vechi corpul (trupul) lor este mai rău apărât de frig și umezeală, cari ușor pot provoca boale, ear' penele cele noue, pentru-ca să se formeze, întrebuintează multe materii din corp pentru formarea lor. Urmează de aci, că cu cât vom ținea găinile noastre în timpul năpărlirii într'un coteț mai călduros și le vom nutri mai bine, cu atât vor trece mai ușor și mai repede năpărlirea și vor începe a oua mai de grabă.

Comerciu de ouă din Austro-Ungaria.

Repetăm publicarea acestei statistici, ca din nou să punem năntea cetitorilor nostri o oglindă fidelă a importului și exportului de ouă în decursul unui an, cu scopul ca câți mai mulți să se îndeletnicească cu acest negoț, care răscumpără în belșug munca și truda omului.

In anul 1901 importul Austro-Ungariei a fost:

Din	Rusia	373.261	măși	metrice.
«	România	19.261	«	
«	Italia	4.300	«	
«	Turcia	4.630	«	
«	Sêrbia	4.953	«	
«	Bulgaria	11.769	«	
«	Germania	1.075	«	
«	Muntenegro	331	«	
«	Anglia	7	«	
«	Grecia	75	«	
«	Egipt	363	«	
«	Elveția	65	«	
«	Francia	53	«	
«	Danemarca	540	«	
«	Belgia	1	«	
«	China	1	«	

Suma: 420.686 măși metrice.

In anul 1901 exportul Austro-Ungariei a fost:

In	Germania	892.271	măși	metrice.
«	Anglia	97.754	«	
«	Elveția	41.484	«	
«	Belgia	3.854	«	
«	Țerile-de-jos	19.452	«	
«	Francia	2.042	«	
«	Italia	1.001	«	
«	Rusia	708	«	
«	Sêrbia	59	«	
«	România	104	«	
«	Triest	14	«	
«	Danemarca	99	«	
«	Turcia	7	«	

Suma: 1,058.849 măși metrice

Dacă calculăm în termin mediu 2000 ouă pe un cântar metric putem ușor afla numărul ouălor.

Advocatul poporului

Ca voluntar în armata comună poate intra numai acela, care a împlinit 17 ani și are o înălțime de 155 cm. și care are consimțământul părinților ori tutorului, dând o declarațiune în scris, făcută înaintea antistiei comunale. Cu această declarațiune, cu atestatul de moralitate extradat de antistia comună și cu extrasul de botez trebuie să se prezente respectivul la comanda militară. Acela, care a satisfăcut deja datorinței sale militare, adică a servit deja în armata comună și voește a intra la honvezime, trebuie să se prezente la comanda militară a honvezimii, prezentând cartea de serviciu militar, extrasul de botez, atestatul de moralitate, și dacă ar fi minorean, declarațiunea părinților sau tutorului, extradată în fața antistiei comunale. (Art. de lege VI §. 19, 20, 22 și 23 din anul 1889).

La cas de moarte extraordinară chirurgical e dator a face imediat arătare antistiei comunale. Măncările, beuturile, medicamentele suspicioase le va sigila în fața a doi martori și le va preda antistiei comunale spre păstrare. Ori-ce persoane, cărora le vine la cunoștință astfel de casuri, deosemena trebuie să facă îndată arătare antistiei comunale. (Instrucțiunea ministrului de interne pentru chirurghi din anul 1876 nrul 31025).

DIVERSE

Semințele de urzică mâncate de câtră cai au o înruiere foarte bună asupra acestora. Agricultorii din Danemarca, ai căror cai au totdeauna o înfățișare excelentă, usucă aceste semințe și le dau, seara și dimineața, câte o mână în porțiunea de ovės. Caii devin astfel mai cărnoși și părul lor capătă un luciu foarte frumos și mătășos. Aceste semințe de urzică sunt date de trei-ori pe săptămână.

In care timp al zilei cresc arborii mai mult? După un botanist german, care de un lung șir de ani se ocupă cu observațiuni asupra numeroase plante, a constatat că creșterea arborilor ar avea loc mai cu seamă noaptea și anume dela miezul nopții până la orele șese dimineața.

Acest botanist a stabilit chiar regula că prelungirea creșterii este:

Dela	6 ore dim.	până la	9 ore dim.	8.6%
>	9 >	>	12 >	am. 1.3 >
>	12 >	am.	>	6 >
>	6 >	p. m.	>	— >
>	6 >	p. m.	>	9 >
>	9 >	seara	>	1.3 >
>	9 >	seara	>	12 >
>	12 >	noaptea	>	3.8 >
>	12 >	noaptea	>	6 >
>	6 >	dim.	>	25.0 >

Nu toate plantele se supun acestei reguli și cifrele date mai sus se referă, cum am amintit, numai asupra arborilor.

Păstrarea untului proaspăt. Acoperiți farfuria (talerul) în care se găsește un-

tu cu un vas mare învălit cu o cârpă udă. În farfuria în care țineți untul să se afle puțină apă, peste care puneți vasul acoperindu-l așa, ca evapotațiunea apei dinlăuntru, nefiind în legătură cu aerul din afară, întretine răcoreala.

NOUTĂȚI

Nou institut de credit român. În Râșnov (com. Brașov) se va înființa o nouă bancă română sub numirea de «Râșnoveana». Capitalul de fondare va fi de 25.000 cor. și se va procura prin emisiunea de 500 acții în valoare nominală de câte 50 cor.

Schimbare în mersul trenurilor. Cu ziua de 1 Octomvrie se va introduce pe linia ferată de stat o nouă ordine în mersul trenurilor, care se deosebește încâtva de cea valabilă în decursul verii.

Abzicerea Papei Leo XIII. O știre senzațională și-a luat sborul prin lume. E vorba, că Papa Leo XIII va abzice în curând, designând deja de urmaș al seu pe scaunul papal pe secretarul seu, cardinalul Rampolla. E cunoscut, că fiecare papă în testamentul seu designa pe unul din cardinali de urmaș al seu. Cardinalii respectau de obicei dorința papei. Rampolla însă nu prea era bine privit de ceilalți cardinali. De aceea papa încă în viața sa a voit, ca Rampolla să ajungă papă și spre acest scop s'a și decis a abzice în favorul lui Rampolla. E interesant cum a ajuns această știre în vileag. În tipografia papei merg lucrurile de tot încet și greoiu. Rampolla a urgentat totul, ca abzicerea papei Leo XIII și denumirea sa de papă să se facă cât mai iute. Pentru-ca actual de abzicere al actualului papă să se tipărească cât mai în grabă, au fost angajați încă doi tipografi străini, cari nu pusese jurământ, că vor ținea în secret toate cele-ce se petrec în Vatican. Aceștia au comunicat știrea cunoscuților lor, de unde s'a răspândit în toată lumea.

Din America. Un Maghiar emigrat în Canada descrie modul miser de traiu al locuitorilor din satul Herczegfalva din Canada. «Locuitorii acestui sat, toți Maghiari emigrați din Ungaria, trăesc în niște găuri scobite în pământ. În aceste locuințe ale lor nu affi decât un țol, ear mâncarea ce mi-au dat-o fiind oaspele unui Maghiar de acolo, n'a fost decât cartofi ferți, câștigați și aceia cu mare jertfă. Întrebându-i de soarta lor, mi-s'a răspuns, că au o soarte foarte tristă și toți doresc cu înfocare să se reîntoarcă în patria lor, blăstămând ciasul, în care au plecat de acasă. N'au însă nici banii necesari ca să se poată reîntoarce în Ungaria. Corturile Țiganelor din Ungaria sunt de o sută de ori mai bune, decât locuințele lor». Scriitorul acestei epistole sfătuește pe Maghiari să nu mai asculte de agenții, cari îi chiamă în America, promițându-le, că acolo vor deveni bogăți și

fericiți. Să rămână mai bine acasă în patria lor.

În chestiunea Jidovilor din România. Din București se depeșează, că ziarul oficios «Independance Roumaine» susținând, că noua lege despre meserii nu conține nici o dispoziție, care ar lipsi altor legi de meserii, invită presa română să protesteze în unanimitate contra amestecului puterilor străine în legislația română.

Regina Belgiei Henrietta, mama fostei soții a moștenitorului de tron Rudolf, Stefania, a murit săptămâna trecută. Auzind fiica ei de acest cas trist, a alergat la coșciug, vârsând lacrimi amare. Tatăl ei, Regele Belgiei, auzind că fiica sa se află acolo, a făcut semn să se depărteze, zicând: «Nu vreau s'o vâd!» Refuzul acesta l-a făcut din cauză, că, după-cum se știe, Stefania s'a măritat după contele Lonyai fără învoirea părinților sei.

Un tren în flacări. O telegramă transmisă de «Agenția Havas» anunță, că un tren de petrol, care mergea spre Statele-Unite, s'a aprins în drum. Din personal n'au scăpat decât 12 oameni și aceștia cu răni grave. Restul de 11 au ars de vii.

Bani falși. Zilele acestea s'a făcut o descoperire surprinzătoare în Oradea-mare. Filiala băncii austro-ungare a examinat un ban de aur de 10 franci, care i-s'a adus spre schimbare și a constatat, că banul e fals, pentru-că nu e din aur, ci din aramă și aurul dintr'însul abia reprezintă o valoare de 20—30 cruceri. Mai interesant e, că banul fals a fost dat ca premiu de societatea de tir din Oradea. Societatea de tir și-a comandat toate premiile la o firmă din Viena. S'a pornit cercetare în cauză.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce se facem în Septemvrie?

Se samână grâu și săcară, dacă nu s'a făcut în luna trecută. Se culege cucuruzul, când foile toate s'au îngălbenit bine; se cară acasă și se așează nebătut în coșare spre a se usca bine. Se fac ogoarele de toamnă pentru toate sămănăturile de primăvară, dacă pământul este destul de moale. Se scot napii și cartofii. Se culeg poamele coapte. Se începe cu facerea gropilor pentru plantația de toamnă și cu desfundarea pământului. Se altoesc merii în ochiu dormind. Se strâng semințe dela fructe coapte. Insemnăm în viie butucii de soiuri bune de struguri, pentru a ști de unde să luăm butași din cei mai buni. Ne pregătim pentru cules; cercetăm vasele (căzile, putinile) de strâns strugurii, linurile, tocitorile și butoaiele; le spălăm sau chiar le curățăm înlăuntru, le dregem; butoaiele și zăcătorile le afumăm cu pucioasă. Cătră sfârșitul lunei, dacă timpul a fost prielnic coacerii strugurilor, și dacă strugurii sunt copti, ne apucăm de cules; dacă nu, îi lăsăm până cătră mijlocul lunei viitoare.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

De la 1-7 Oct. n.

1. Borș-șebes. Bozovici. Buziaș.
3. Biozid. Iara.
4. Borșa. Ludoș. Nădlac. Odorheiu. Orăștie.
5. Segedin. Silinghia. Vinga.
6. Bran. Cincu-mare.
7. Bașon. Seliște.

Călinarul vechiu și nou a săptămânii.

Dum. d. In. sf. Cruci, ev. Marcu, c. 8, g. 6, v. 4.

Dum.	15 † Sf. M. Nikita	28 Vențeslaus
Luni	16 S. m. Muc. Eufemia	29 Mihail
Martți	17 Sf. Muc. Sofia	30 Ieronimus
Merc.	18 C. P. Eumenie	1 Oct.
Joi	19 S. Muc. Trofim	2 Leodgar
Vineri	20 S. Muc. Eustatie	3 Căndid
Sâmb.	21 S. Apostol Kodrat	4 Franciscus

Prim-colaborator: Const. P. Barclanu.

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

SE CAUTĂ PENTRU O CURELĂRIE

UN ÎNVĚȚĂGEL

din casă bună, și care se știe ceti și scrie românește.

A se adresa la

Iulius Gravenhorst,

— curelar în Orăștie. —

(108)

1-3

Sz. 943-1902 tlkv.

(111) 1-1

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1902. évi Sp. 616 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt «Ardeleana» pénz- és hitelintézet részvénytársaság és végrehajtató javára Taban Nicolae lui Nicolae felkenyéri lakos és végrehajtást szenvedett ellen 196 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 730 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: ló, borju, ökrök, tehén és szekerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróság 1902-ik év 616/2 sz. végzése folytán 196 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi V/3-től járó 6% kamatai és eddig összesen 28 kor. 38 fillérben biróilag már megállapított, valamint ezuttali 3 kor. 10 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Felkenyéren

adós lakásán leendő eszközzésére 1902. évi október hó 17. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi szeptember hó 20. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. vjhajtó.

Sz. 809-1902 végreh.

(109) 1-1

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1902. évi Sp. II 168/4 és 253/4 számú végzése következtében Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Kotzander Ignác szászvárosi lakos és végrehajtató javára özvegy Löw Károline szászvárosi lakos és végrehajtást szenvedett ellen 148 kor. 21 fil. s jár. hátr. 44 kor. 40 fil. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 1256 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szekér, steierkocsi, szerszám, triergép, szélrosta, ökrök és lóvak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróság 1902. évi V 488/2 számú végzése folytán 148 kor. 21. fil. és hátr. 44 kor. 40 fil. tőkekövetelés, ennek 1902. évi I/20 és III/5-től járó 5% kamatai és eddig összesen 112 kor. 40 fillérben biróilag már megállapított, valamint ezuttali 6 kor. 10 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Szászvároson adós lakásán leendő eszközzésére 1902. évi október hó 3. napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi szept. hó 18. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. vjhajtó.

Sz. 941-1902. vég.

110 (1-1)

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1902. évi V 615 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt «Ardeleana» pénz- és hitelintézet részvénytársaság javára Taban Nicolae lui Nicolae felkenyéri lakos és végrehajtást szenvedett ellen 96 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: ló, borju, ökrök és szekerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróság 1902-ik évi V 615/2 sz. végzése folytán 96 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi V/3-től járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 27 kor. 80 fillérben biróilag már megállapított, valamint ezuttali 3 kor. 10 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Felkenyéren adós lakásán leendő eszközzésére 1902. évi október hó 17. napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi szept. hó 20. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végreh.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnizorul Curții Regale în BUDA-PESTA

Căminul și depozitul: Str. Rottenbiller 33. Locul de vânzare: Str. Andrássy 23.

(52)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

26-52

„ARDELEANA“

Institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.

Starea depunerilor: peste 2.000.000 c.

Se primesc: **Depuneri spre fructificare**, dela particulari cu **5%** fără anunț, cu **5 1/2%** cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu **6%** interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute **prin postă** se efectuează cu **reîntoarcerea postei**.

(48) 25— Direcțiunea.

Se caută

**UN ÎNVĂȚĂȚEL
LA TIPOGRAFIA****„IDEAL“** din Hunedoarase fie român din casă bună,
având cunoștința limbei germane sau ungurești.

(102) 4-10

Avis.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că la

„Panonia“ Cafenea și Restaurațiune de azi înainte costă din **„Berea Coroana“** de prima calitate**Un pahar 8 cruceri.**Zilnic bere proaspătă
— Popicărie. — Gulaș mic 6 cr.

Orăștie 25 Iulie 1902.

(21) 18

Cu toată stima

Carol Schurek

Restaurator.

Se află de vânzare

(31) 15—

Casa Wertheimiană

mare cu două uși nr. 8.

Prețul 250 floreni.

A se adresa la

Administrația „Bunul Econom“.

Se aduce la cunoștința publică, că în

(46) HUNEDOARA (PIAȚA-MARE) 16—

s'a deschis o

Tipografie,**Librărie și cu un Depozit de tipărituri** sub numele:**„IDEAL“**

Institut tipografic în Hunedoara.

Tipografia primește ori-ce fel de lucrare tipografică.

➔ Serviciu prompt. ➔

Executare cu acurateță și ieftină.

Intr'o bună familie română8— **In Sibiu** (87)

se primesc școlari din provincie

Intreținere și educație bună.

Limba germană și română precum și pian (clavir) se poate învăța perfect.

A se adresa Administrației noastre.

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații

2-26

și-a început activitatea (104)
în piața din**HUNEDOARA.**

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei v. d. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și ia acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Cea mai efină societate de asigurare este:

THE STANDARD**LIFE ASSURANCE COMPANY**

(„STANDARD“, societate de asigurare asupra vieții).

➔ Fondată la 1825. ➔

Guvernator: Principele Buccleuch and Queensberry.

Sediul: Edinburgh, 3 George Street.

Filiala pentru Ungaria: Budapesta, str. Kossuth 4.

Agentură principală:

Orăștie (Szászváros), Piața mare Nr. 2,

unde se pot adresa și se resolvă corespondențe în limba română.

Informațiuni se dau și la administrațiunea foii „Bunul Econom“.

Venituri anuale . . . . K. 31.793.839—

Profit împărțit . . . . K. 170.000.000—

Averea societății . . . . K. 249.802.420—

Asigurări plătite . . . . K. 508.000.000—

Societatea „Standard“ contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai efine.

3— (105)